

Yhteenveto:

- Uuden viraston tehtävänä on palvella ja neuvoa koulutuksen järjestäjiä, ei ohjata koulutuksen järjestäjiä.
- OKM ja uuden viraston työnjako on määriteltävä yksiselitteisesti. Kaksinkertaista tai delegoitua ohjausvelvollisuutta ei pidä säätää.
- Koulutuspoliittisesti merkittävien asioiden on kuuluttava ministeriön päätösvaltaan.
- Perustettavalla virastolla on oltava uusi ja neutraali nimi, joka tukee uuden toimintakulttuurin syntymistä.

Lausunto

Uuden viraston perustamisella nykyisten Opetushallituksen ja CIMOn on tavoiteltava uudenlaista toimintaa, jossa perustettava virasto on reagoitukykyinen kansainvälistyvän koulutuksen yhteistyökumppani ja tukija. Samalla viraston tehtävät ja toiminta tehtävien saavuttamiseksi on suhteutettava jo pienentyneisiin resursseihin. Uudistus on vaarassa epäonnistua, jos se jää tekniseksi lakien ja organisaatioiden yhdistämiseksi.

Opetushallitus korvasi aikanaan kaksi erillistä virastoa ja se sai uuden nimen. Nyt on toimittava samalla tavalla. Koska kyse ei ole yhden viraston sulautumisesta toiseen, on uudelle virastolle löydettävä uusi, neutraali ja tulevaisuuteen suuntautunut nimi.

Koulutuksen järjestäjien kannalta on olennaista, että opetus- ja kulttuuriministeriön ja sen alaisen viraston työnjako on selvä ja yksiselitteinen. Luonnos laiksi ei tätä kaikilta osin ole.

Ylimoitettun sääntelyn välttämiseksi koulutustoimialan ohjaus on oltava opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävänä, jota uuden viraston tehtävät vain täydentävät. Kaksinkertaista tai delegoitua ohjausvelvollisuutta ei pidä säätää. Esitämme, että 2 § 5 momentin yksityiskohtaisista perusteluista poistetaan maininta toimialan ohjaamisesta. Koulutuksen järjestäjien valtakunnallisen ohjauksen määrittäminen vain ministeriön tehtäväksi edistää hallitusohjelman mukaista sääntelyn purkua.

Ohjauksen sijaan uudella virastolla on oltava koulutuksen järjestäjien palvelutehtävä ja neuvontavelvollisuus, jotka tukevat käytännön työtä kentällä. Tämä tehtävä mahdollistaisi ja tukisi esimerkiksi koko koulutuksen digitalisoimista, joka nyt on yksittäisten toimijoiden ja hankkeiden varassa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö
OKM/35/040/2015
Lausunto 7.4.2016

Ammatillisen koulutuksen reformissa valmistellaan uudenlaista ohjausjärjestelmää, johon sisältyisi mm. strategiarahoitus. Tämä avaa mahdollisuuden keventää hankkeilla ohjaamista jota ministeriö ja Opetushallitus ovat kumpikin tehneet. Hankkeisiin käytettävät valtionavustukset on otettava osaksi ministeriön myöntämää strategiarahoitusta, jolloin toimialan ohjaus pysyy kokonaisuutena. Tämä vähentäisi hankkeiden hallinointiin kohdistuvaa työpanosta sekä keskusteluhallinnossa että koulutuksen järjestäjillä. Rahoituksen supistuessa koko koulutusjärjestelmältä on vaadittava toiminnan uudistamista tehostamista.

Työnjako koulutuspoliittisesti merkittävien asioiden valmistelemisesta ja päättämisestä on lailla määrättävä yksiselitteisesti. Jos asia on niin tärkeä, että sitä ei voi delegoida virastolle, on päätöksenteko säädettävä ministeriön tehtäväksi. Emme kannata esitystä, jonka mukaan OKM voi pidättää itselleen viraston ratkaistavaksi kuuluvan asian. Tällaista oikeutta ei ole ministeriöille varattu muiden keskusvirastojen (Trafi, THL) laeissa. Laissa on yksiselitteisesti määritettävä viraston tehtävät.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry

Petri Lempinen
toimitusjohtaja
petri.lempinen@amke.fi